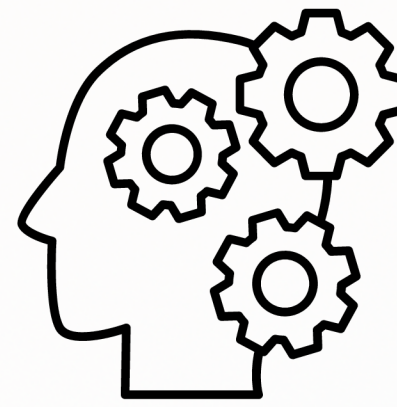

Tunnistatko, huomaatko?

Milloin, millaisissa tilanteissa?

Vahvistusvinouma: taipumus kiinnittyä alkuperäiseen mielipiteeseen tai arvioomme ja keskittyä ennakkokäsitystä tukevaan tietoon

Sädekehä-/paholaisvaikutus: taipumus liittää henkilöön muitakin positiivisia/negatiivisia piirteitä yhden havaitun piirteen lisäksi

Saatavuusvinouma: päätöksenteossa hyödynnetään usein sitä tietoa, joka on helpoiten mieleen palautettavissa

Attribuutioerhe: taipumus selittää ihmisen käyttäytymistä johtuvaksi hänen luonteenpiirteistään tai valinnoistaan, omaa vastaavaa tilannetta selitetään useimmin ulkoisilla tekijöillä, esim. epäonnistumiset

Edustavuusvinouma: päätöksen perustaminen vertaamalla sen vastaavuutta tai samankaltaisuutta jo mielessämme olevaan prototyyppiin.

Ryhmäajattelu: Taipumus säilyttää yhdenmukaisuus, samankaltaisuus ajattelussa, ei aktiivista kannustusta vaihtoehtojen tai erilaisten näkemysten esittämiseen ja etsimiseen

Ankkurointivinouma: taipumus tukeutua johonkin tiedon kiintopisteeseen ja mukauttaa myöhempiä arviointoja suhteessa siihen

Yliluottamusvinouma: yliarvioidaan oma osaaminen ja taidot, ei tunnista omia kehittymistarpeita, osaamisen tai tiedon puutteita

Optimismien sääntö: taipumus korostaa myönteisiä asioita, yksikin positiivinen asia saa (jopa liian) suuren painoarvon; voi jopa kumota kielteiset seikat

Aikuiskeskeisyys: Aikuisten tieto arvioidaan luotettavammaksi kuin lasten ja se saa suuremman painoarvon

Auktoriteettivinouma: asemaan, asiantuntijuuteen perustuva luottamus, jota ei välttämättä kyseenalaisteta

Sokea piste: Käsitys itsestä vähemmän taipuvaisena vinoumille kuin muut ja vaikeudet, kyvyttömyys reflektoida omaa toimintaa ja ajattelua

Ajatus- ja päättelyvinoumia

